

Συζήτηση στρογγυλής τράπεζας

«Ο ρόλος της Ελληνικής Εταιρίας Αξιολόγησης στην πρόκληση για τη δημιουργία μιας κουλτούρας εφαρμογής της πολιτικής ανάπτυξης βασισμένης σε αντικειμενικά ευρήματα (evidence based policy making)». Αθήνα, 07.10.2015

Η ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ, ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΣΤΗ ΒΑΣΗ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΩΝ ΕΥΡΗΜΑΤΩΝ

Γιώργος ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

Επ. καθηγητής Περιφερειακής Ανάπτυξης και Προγραμματισμού
(Αξιολόγηση Αναπτυξιακών Προγραμμάτων)
Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας και Ανάπτυξης ΑΠΘ, gmich@plandevel.auth.gr

ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

- Εν αρχή ην ... τα ΜΟΠ και οι κανονιστικές υποχρεώσεις των ΚΠΣ
κανένα αίτημα ή ζήτηση ► κανένα μεθοδολογικό πλαίσιο, τεχνική εμπειρία ή ακαδημαϊκή διερεύνηση
- Ετοιμότητα στην Ευρώπη;
S. Gaudenzi, T. Μπουγάς, «aggregation problem»
κύμα μεθοδολογικής αναζήτησης και ακαδημαϊκής έρευνας (ιδιαίτερα quantitative Αξιολόγηση, απάντηση στο αίτημα «value-for-money») ► περιοδική «σταθεροποίηση» σε απαιτήσεις από Αξιολόγηση (MEANS, EVALSED) ► terms of reference για έργα Αξιολόγησης ► meta-evaluation
► επόμενο κύμα αξιολογήσεων
- Στην Ελλάδα «αφεθήκαμε»
απαιτήσεις χρηματοδοτών ► να είμαστε συμβατοί στην προδιαγραφή των Αξιολογήσεων ► θεωρία και τεχνικές από την ΕΕ ► αξιολόγηση = μόνο για ΚΠΣ / ΕΣΠΑ
- Αντανάκλαση (αναμενόμενη) στην ποιότητα και πληρότητα
καλό επαγγελματικό «όνομα» = συχνά έργα ► αγορά περιορισμένη και budgets χαμηλά = αποθαρρύνεται ο ανταγωνισμός από το εξωτερικό ► νέοι Αξιολογητές δεν «παράγονται» από εκπαιδευτικό και ερευνητικό σύστημα ► επίβλεψη και έλεγχος από εργοδότες συχνά «επιεικείς».

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΓΙΑ EVIDENCE BASED ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ...

- Η Αξιολόγηση ως «αναγκαίο κακό» και λιγότερο ως απαραίτητο εργαλείο για σχεδιασμό πολιτικών ► (αναμενόμενα) όχι «κουλτούρα» Αξιολόγησης, όχι βασικά εργαλεία

*έλλειψη στοιχείων στην κατάλληλη θεματική εξειδίκευση, χωρική κλίμακα και χρονική σειρά (οικονομετρικό υπόδειγμα ΚΕΠΕ / ΤτΕ; σύστημα Περιφερειακών Εισροών – Εκροών; ΕΛΣΤΑΤ; ...)
έλλειψη υποστηρικτικών μελετών και ερευνών σε εξειδικευμένα θέματα*

- (Σχεδόν) δεν διδάσκουμε Αξιολόγηση στα Πανεπιστήμια, (σχεδόν) δεν παράγουμε έρευνα
- Δεν αξιοποιούμε ex-post για ex-ante, on-going για ex-post, Αξιολογήσεις της Commission
- Βασική αιτία, το περιεχόμενο των προγραμμάτων μας

για ποιο λόγο έρευνα για τις επιπτώσεις στην κλιματική αλλαγή όταν 50 ή 60% προγραμμάτων σε έργα υποδομών με ευκόλως μετρήσιμες εκροές και αποτελέσματα;

γιατί εξειδικευμένοι δείκτες για την ανταγωνιστικότητα της βιομηχανίας όταν έχουμε απλώς σύνολο Προσκλήσεων γενικώς για την επιχειρηματικότητα;

- **Και**, εν πάση περιπτώσει

«απαιτητοί» είναι μόνο κάποιοι δείκτες «κεντρικοί» ή «κορμού» ή «κοινοί» και δεν μας ζητείται να υπολογίσουμε «substitution» ή «displacement effect» κ.λπ. ...

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ - γιατί;

- Αναπτυξιακή πολιτική, εκ-των-ων-ουκ-άνευ ► στόχοι κατάλληλοι, μετρήσιμοι, επαληθεύσιμοι
► ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ πριν – κατά - μετά
- Ανυπαρξία μηχανισμών μόνιμης παρακολούθησης αποτελεσμάτων και επιπτώσεων και δομών σχεδιασμού / υλοποίησης από όλες τις παρεμβάσεις (όχι μόνο συγχρηματοδοτούμενες), π.χ.
*«εθνικό» σκέλος Π.Δ.Ε. + «φυλώνας» Εγγυήσεις + ΕΣΠΑ;
επενδυτικές ενισχύσεις + πιστωτική πολιτική;
ενίσχυση ερευνητικού συστήματος + εκπαιδευτικό σύστημα;*
- Η αξιολόγηση να αποτελέσει ουσιαστικό σκέλος της διακυβέρνησης και διαχείρισης αναπτυξιακών πολιτικών. Ο ρόλος της εξαρτάται από
*το μίγμα και τις ιδιαιτερότητες των πολιτικών (αφού πρώτα σχεδιαστούν ...)
από το επίπεδο «ωριμότητας» που έχουμε πετύχει στην Αξιολόγηση στην Ελλάδα
από τα εργαλεία και από τις ΔΟΜΕΣ σχεδιασμού / παρακολούθησης / αξιολόγησης*
- Σταθερότητα διοίκησης / όχι πίεση χρόνου: μόνιμη δομή / διαδικασία για
μεθοδολογία, τεχνικές, δείκτες, διάχυση + ενσωμάτωση πορισμάτων, capacity building

Άρα: + IMPACT ASSESSMENT + ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

- Impact Assessment σε κάθε τομεακή δημόσια πολιτική, με στόχους, χρονικό ορίζοντα, αναμενόμενο αναπτυξιακό αποτέλεσμα (θετικό ή ΑΡΝΗΤΙΚΟ)
- On-going ή ενδιάμεση Αξιολόγηση από μόνιμες δομές / μηχανισμούς / δίκτυα
- Ex-post Αξιολόγηση σε κάθε «δυνάμει» (θετικά ή αρνητικά) αναπτυξιακή πολιτική
- Territorial Impact Assessment σε κάθε τομεακή δημόσια πολιτική

Παραδείγματα;

- General Accounting Office
- Comité interministériel pour la modernization de l'action publique

Comité interministériel
pour la modernisation
de l'action publique

Une mobilisation de tous les acteurs
pour revisiter les politiques publiques
et moderniser l'action publique

L'évaluation des politiques publiques

● EC Guidelines on Impact Assessment

Key requirements

- IAs must set out the logical reasoning that links the problem (including subsidiarity issues), its underlying drivers, the objectives and a range of policy options to tackle the problem. They must present the likely impacts of the options, who will be affected by them and how.
- Stakeholders must be able to provide feedback on the basis of an Inception Impact Assessment which describes the problem, subsidiarity related issues, objectives, policy options and an initial consideration of relevant impacts of these policy options.
- A 12-week internet-based public consultation covering all of the main elements of the IA as part of a broader consultation strategy to target relevant stakeholders and evidence.
- IAs must compare the policy options on the basis of their economic, social and environmental impacts (quantified as far as possible) and present these in the IA Report.
- Certain elements must be included in the final IA Report. These include: (i) a description of the environmental, social and economic impacts and an explicit statement if any of these are not considered significant; (ii) a clear description of who will be affected by the initiative and how; (iii) impacts on SMEs; (iv) impacts on competitiveness; and (v) a detailed description of the consultation strategy and the results obtained from it.
- The draft IA Report must be presented to the Regulatory Scrutiny Board for its scrutiny. A positive opinion of the Board is necessary before an interservice consultation can proceed.
- The IA report must be complemented by a 2-page executive summary sheet available in all languages.

COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT

Assessing territorial impacts: Operational guidance on how to assess regional and local impacts within the Commission Impact Assessment System

ΤΙ ΧΡΕΙΑΖΟΜΑΣΤΕ / ΠΟΥ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ Η Ε.Ε.Α.;

- Δίκτυο αξιολόγησης πολιτικών

παλιά πρόταση στο Ν. 3614 (HERON)

- Capacity building

μεθοδολογία: theory based – evidence based / οικονομικά υποδείγματα / περιφερειακοί πίνακες input-output / δείκτες / μεταπτυχιακό πρόγραμμα ;/ κοινό διατμηματικό e-module;

- Μόνιμη δομή αξιολόγησης

<p>A. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ: Υποστήριξη της ΕΥΣΣΑΑΠ σε:</p> <ol style="list-style-type: none">1. σχεδιασμό μεθοδολογικού πλαισίου και customized εργαλείων (περιλαμβανομένων "παράλληλων" μεθοδολογιών) για την Αξιολόγηση στην 4η προγραμματική περίοδο, κατάρχιση για το ex-ante και ακολούθως για το interim ή και το ex-post επίπεδο2. σχεδιασμό και παρακολούθηση προδιαγραφών και κανόνων εκτέλεσης, αξιολόγησης και αξιοποίησης των Αξιολογήσεων των ΕΠ3. συμβολή στο έργο των τεχνικών επιτροπών των αρμοδίων Γενικών Διευθύνσεων της ΕΕ4. σχεδιασμό εγκατάστασης και λειτουργίας Δικτύου Αξιολόγησης (axion.gr)5. σχεδιασμό και παρακολούθηση προγράμματος εκπαίδευσης - κατάρτισης στην Αξιολόγηση. <p>B. ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Διενέργεια 4 σεμιναρίων κατά συνιστώσα της αξιολόγησης2. Μετάφραση εγχειριδίων και κατάρτιση Οδηγών3. 4 small-scale μεθοδολογικές εμπειρογνομωσύνες κατά συνιστώσα της αξιολόγησης4. Σχεδιασμός και ενημέρωση ιστοσελίδας6. Σχεδιασμός και παρακολούθηση προγράμματος εκπαίδευσης - κατάρτισης στην Αξιολόγηση7. Ad doc υποστήριξη της ΕΥΣΣΑΑΠ8. Λειτουργία Επιστημονικής Τεχνικής Επιτροπής	<ol style="list-style-type: none">1. Γεν. Γραμματέας ΥΠΕΘΟ, Πρόεδρος2. Προϊστάμενος Διαχειριστικής Αρχής Κ.Π.Σ.3. Προϊστάμενος Μονάδας Α Διαχειριστικής Αρχής Κ.Π.Σ.4. Πανεπιστήμιο5. Εκπρόσωπος Μονάδας της Γενικής Διεύθυνσης REGIO της Ευρωπαϊκής Επιτροπής <p><u>Καθήκοντα, π.χ.</u></p> <ul style="list-style-type: none">* έγκριση προδιαγραφών και συμβάσεων έργων αξιολόγησης Κ.Π.Σ.* εντοπισμός αναγκών για έργο αξιολόγησης σε παράλληλες εθνικές πολιτικές* έγκριση συστήματος παρακολούθησης –πιστοποίησης έργων αξιολόγησης* εποπτεία της επίβλεψης έργων αξιολόγησης* σύνθεση αποτελεσμάτων αξιολογήσεων* εντοπισμός αναγκών των χρηστών αξιολόγησης* προδιαγραφές αξιοποίησης της αξιολόγησης* προδιαγραφές επιμόρφωσης των χρηστών αξιολόγησης <p><u>Κανονισμός Λειτουργίας</u></p> <p><u>Επίβλεψη των εργασιών της, π.χ.</u></p> <ul style="list-style-type: none">* αντικείμενο και τρόπος της εποπτείας που πρέπει να ασκείται από τον Υπουργό* σχέσεις της Ε.Ε.Α. με την Δ.Α. του Κ.Π.Σ.* σχέσεις με την Ε.Ε <p><u>Πρόγραμμα / Χρονοδιάγραμμα εργασιών, π.χ.</u></p> <ul style="list-style-type: none">* εντοπισμός αναγκών αξιολόγησης σε παράλληλες εθνικές πολιτικές:* έγκριση προδιαγραφών και συμβάσεων έργων αξιολόγησης Κ.Π.Σ.:* έγκριση συστήματος παρακολούθησης –πιστοποίησης αξιολόγησης
--	---

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ;

- Χρειαζόμαστε «ενδογενή» μεθοδολογία
- Χρειαζόμαστε μόνιμες ΔΟΜΕΣ παρακολούθησης - αξιολόγησης
- Χρειαζόμαστε ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΕΣ

Σ' αυτά, η Ε.Ε.Α. μπορεί να προσφέρει:

κινητοποίηση

μεταφορά τεχνογνωσίας

διασύνδεση - δικτύωση

- Χρειαζόμαστε και «ενδογενείς» ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ

Σ' αυτά, η Ε.Ε.Α. δεν μπορεί να προσφέρει ...